

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 427/2016-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Romanom Hošovským, advokátska kancelária, Mikulášska 1/a, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ustanovenia čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj porušenia práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24 Co 375/2015 z 9. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ustanovenia

čl. 144 ods. 1 ústavy, ako aj porušenia práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 24 Co 375/2015 z 9. marca 2016.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že žalobou zo 4. januára 2010 sa sťažovateľ pred Okresným súdom Trnava (ďalej len „okresný súd“) v procesnom postavení žalobcu domáhal od žalovanej zaplatať sumy 2 867,35 € s prísl., a to z titulu vrátenia pôžičky, ktorú mal sťažovateľ na základe ústne uzavretej zmluvy o pôžičke požičať žalovanej v čase ich spoločného spolužitia na účely zakúpenia zariadenia detskej izby pre dcéru žalovanej, pričom žalovaná tvrdila, že v danom prípade išlo o dar. Okresný súd prvým rozsudkom č. k. 14 C 60/2010-53 z 9. júla 2010 žalobu sťažovateľa zamietol, avšak z dôvodu odvolania podaného sťažovateľom krajský súd uznesením sp. zn. 24 Co 393/2010 z 13. septembra 2011 označený rozsudok okresného súdu z dôvodu potreby doplnenia dokazovania výsluchom účastníkmi konania navrhovaných svedkov zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a opätovné rozhodnutie. Po doplnení dokazovania okresný súd ďalším rozsudkom č. k. 14 C 60/2010-231 z 31. marca 2015 žalobu sťažovateľa opätovne zamietol dôvodiac tým, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal, že medzi ním a žalovanou došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke alebo inej nepomenovanej zmluvy, pričom na základe odvolania sťažovateľa predmetný rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil aj krajský súd napádaným rozsudkom sp. zn. 24 Co 375/2015 z 9. marca 2016.

3. Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľ namieta arbitrárnosť a neodôvodnenosť rozsudku krajského súdu sp. zn. 24 Co 375/2015 z 9. marca 2016, v ktorom podľa sťažovateľa krajský súd nedostatočne reagoval na všetky jeho odvolacie námietky a bez ďalšieho sa stotožnil so závermi okresného súdu.

4. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného tiež uviedol:

„Ak by som aj akceptoval záver súdov o tom, že som nepreukázal uzavretie zmluvy o pôžičke s odporkyňou, skutočnosťou zostáva, že odporkyňa odo mňa obdržala finančné

prostriedky v žalovanej sume a v tomto smere som úspešne uniesol dôkazné bremeno, pretože ani odporkyňa nepoprela, že sa tak stalo. ...

Krajský súd v napadnutom rozsudku napríklad nereagoval na otázky týkajúce sa:

*- právnej kvalifikácie mnou poskytnutého plnenia odporkyni titulom nepomenovanej zmluvy,
- titulu na vrátenie môjho plnenia z dôvodu bezdôvodného plnenia,
- neunesenia dôkazného bremena zo strany odporkyne na dôvodnosť plnenia,
- vyhodnotenia dokazovania Okresným súdom o darovaní poskytnutých peňazí odporkyni....“*

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd

„1. podľa § 25 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov po predbežnom prerokovaní prijal tento návrh na konanie.

2. vyhovel mojej sťažnosti a vyslovil, že rozsudok Krajského súdu v Trnave z 9.3.2016. č. k. 24Co/375/2015-249 je neústavný a nezákonný, pretože ním a konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, boli porušené ustanovenia

a/ článkov 46 ods. 1 a 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

b/ článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

3. vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 9.3.2016. č. k. 24Co/375/2015-249 boli porušené moje základne ústavné práva na zákonný a spravodlivý súdny proces a rozhodnutie.

4. zrušil rozsudok Krajského súdu v Trnave z 9.3.2016. č.k. 24Co/375/2015-249 a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a

5. priznal mi náhradu trov konania.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. V súvislosti so sťažovateľom napádaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

9. Krajský súd svoj rozsudok v podstatnej časti odôvodnil takto:

„... Opierajúc sa o vyššie uvedené zásady dôkazného bremena a hodnotenia dôkazov, odvolací súd je toho názoru, že prvostupňový súd sa nimi v danom konaní dôsledne riadil, keď vykonal dôkazy navrhnuté účastníkmi v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie danej veci, vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel i k správnym skutkovým záverom, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil. ...

Odvolací súd po oboznámení sa s celým obsahom spisu včítane vykonaných dôkazov dospel k rovnakému záveru ako prvostupňový súd, že žalobca v danej veci neunesol svoje dôkazné bremeno a dostatočným spôsobom poskytnutými dôkazmi nepreukázal svoje tvrdenie, že medzi účastníkmi došlo k ústnemu uzavretiu zmluvy o pôžičke na žalovanú peňažnú čiastku, a nepreukázal ani iný dôvod, z ktorého by vyplynula povinnosť žalovanej žalovanú sumu mu vrátiť.

Prvostupňový súd správne poukázal na to, že žalobca v priebehu konania nepredložil žiaden relevantný dôkaz, ktorým by preukázal dohodu o pôžičke, ani jej okolnosti a podmienky za akých k nej malo dôjsť. Pri vyhodnocovaní unesenia dôkazného bremena v danom prípade nebolo možné opomenúť situáciu, za ktorej bola predmetná pôžička poskytnutá, keď účastníci v rozhodnom období boli partnermi, schádzali sa, mali teda k sebe blízky citový vzťah, dôverovali si a v takejto situácii nebýva štandardné vyhotovovanie písomnej zmluvy o pôžičke, či vydávanie si písomných potvrdení, ale pred súdom nebola preukázaná ani zmluva o pôžičke v ústnej podobe. Naopak pred súdom bolo preukázané iba to, že žalobca z vlastného rozhodnutia a so súhlasom žalovanej kúpil nábytok predstavujúci zariadenie detskej izby, na ktorý najprv zaplatil preddavok a potom cenu nábytku doplatil, pričom nábytok bol dopravený do bytu žalovanej, kde bol i rozložený. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že v danom prípade z ničoho nevyplýva, tzn. nebol produkovaný dôkaz z ktorého by vyplynul titul zakladajúci povinnosť žalovanej peniaze, ktoré zaplatil žalobca z titulu kúpnej ceny tohto nábytku, žalobcovi vrátiť dokonca navýšené i o úroky z omeškania.

Pokiaľ odvolací súd predchádzajúci rozsudok súdu prvého stupňa zrušil uznesením zo dňa 13.09.2011, č. k. 24Co/393/2010-74 stalo sa tak z dôvodu akceptovania návrhu žalobcu na vykonanie dôkazov na preukázanie svojich tvrdení, pričom odvolací súd

poukázal aj na možnosť uzavretia prípadnej zmluvy iného charakteru (inej nepomenovanej zmluvy), ktorú zákon nevylučuje a z ktorej by mohla vzísť povinnosť žalovanej na plnenie v zmysle žalobného návrhu. Aj pri takejto úvahe však dôkazné bremeno spočívalo na žalobcovi.

S poukazom na vyššie uvedené v danom prípade dôkazná povinnosť preukázať, že žalovaná je povinná žalobcovi zaplatiť žalovanú sumu bola na žalobcovi.

Súd prvého stupňa túto svoju povinnosť splnil, dokazovanie podľa návrhu účastníkov doplnil výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje.“

10. Z citovaného rozhodnutia krajského súdu vyplýva stotožnenie sa so závermi a dôvodmi okresného súdu, na základe ktorých žalobu sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol, pričom krajský súd relevantne reagoval na všetky odvolacie námietky sťažovateľa a rovnako ako pred ním okresný súd, konštatoval, že sťažovateľ hodnoverne nepreukázal, že by medzi ním a žalovanou došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke alebo inej nepomenovanej zmluvy, z ktorej by žalovanej vyplývala povinnosť vrátiť sťažovateľovi finančné prostriedky, ktoré jej mal podľa žalovanej darovať. Zo súvisiaceho súdneho spisu vyplýva, že už k žalobe sťažovateľ ako prílohu doložil faktúru preukazujúcu uzavretie kúpnej zmluvy medzi sťažovateľom ako kupujúcim (nie medzi žalovanou ako kupujúcou, pozn.) na jednej strane a obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ] ako predávajúcim na strane druhej, predmetom ktorej bola kúpa nábytku, s ktorým následne sťažovateľ ako kupujúci a vlastník disponoval tak, že ho poskytol žalovanej (to, akou formou nábytok žalovanej poskytol, nebolo predmetom dokazovania, pretože v zmysle žalobného petitu predmetom sporu nebol samotný nábytok, ale finančné prostriedky, pozn.). Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, tak ako to podotkol aj okresný súd, a stotožniac sa s ním aj krajský súd, že svedkyňa, ktorá bola bezprostredne prítomná pri kúpe nábytku, vypovedala, že sťažovateľ sa sám spontánne rozhodol investovať svoje finančné prostriedky do kúpy nábytku bez toho, aby žalovanú zaväzoval tieto mu, či už odplatne alebo bezodplatne, vrátiť. Vzhľadom na uvedené považovali súdy za nepochybne preukázané, že sťažovateľ navrhnutými a vykonanými dôkazmi nepreukázal, žeby bol so žalovanou uzavrel zmluvu o pôžičke a ďalšie dôkazy neprodukoval.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

12. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že závery krajského súdu sú ústavne udržateľné a podľa ústavného súdu im nemožno vyčítať rozporuplnosť, svojvoľnosť a neodôvodnenosť, ktoré by mali za následok arbitrárnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

13. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napádaného rozhodnutia krajského súdu, ako aj rozhodnutie o priznaní sťažovateľovi úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia jeho práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tých častiach sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2016